

Толтавець
М.Д.

Стандартизація в будівництві

План.

- 5.1 Основні положення про стандартизацію.
- 5.2 Органи стандартизації України.
- 5.3 Державна система стандартизації в Україні.

Толтавец
М.В.

5.1. Основні положення про стандартизацію

СТАНДАРТИЗАЦІЯ

відображає
об'єктивний
процес розвитку
державних
відносин

є дієвим
важелем
управління
економікою

відіграє значну роль у
виробництві
конкурентоспроможної
якісної продукції, захисту
здоров'я людини і
навколишнього

без стандартизації просто
неможливе існування сучасного
суспільства

природного середовища, і
ощадливому
використанні ресурсів

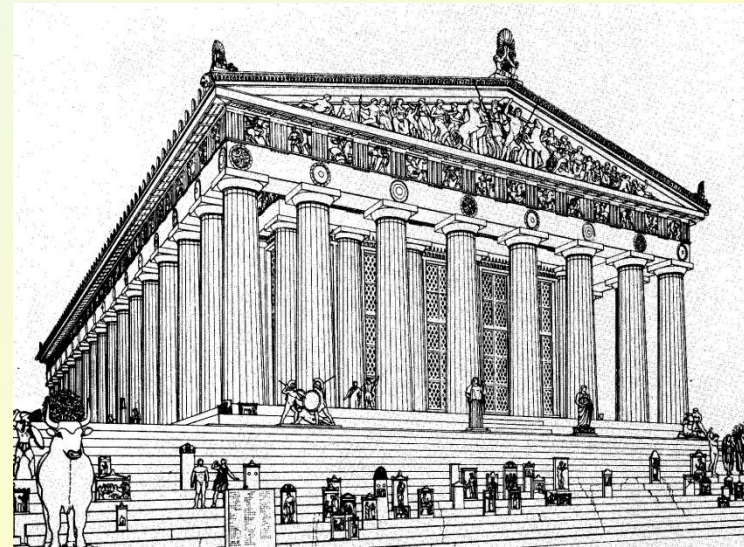
Стандартизація в промисловості визначає можливість створення
сучасної техніки отримання відповідних показників якості та
надійності продукції.

Історична довідка

Протягом тисячоліть людство не мало жодного будівлі або споруди, яке могло б зрівнятися з грандіозністю пам'ятника єгипетської культури - пірамід в Гізі.

Секрет збереження пірамід простий: вони складені з стандартних, равнопрочних, точно підібраних блоків. Історики стверджують, що багато років до нашої ери в стародавньому Єгипті існував інститут чиновників, які контролювали дотримання розмірів виготовлення цегли. Завдяки дотриманню стандартизованих розмірних параметрів єгиптянам вдалося побудувати дивовижні зразки мистецтва.

Як і єгипетські, унікальні піраміди грецької архітектури - видатні храми, їх колони і портики - зібрані з великої кількості стандартних деталей.

У XV столітті в епоху Відродження у Венеції будували дерев'яні кораблі з уніфікованих деталей. Це робилося для того, щоб кожен корабель в одних і тих же умовах міг пливти з однаковою швидкістю і стріляти на однакову відстань. І тому під час бою всі кораблі ескадри трималися групою, їх було практично неможливо перемогти. А на складах венеціанських консульств зберігалися деталі стандартизовані вузли та деталі: однотипні щогли, штурвали і інші. Це лише окремі епізоди з розвитку стандартизації.

І подібних прикладів безліч. Відомо наступне, що відповідно до розвитку суспільства удосконалювалася і сама стандартизація.

Система стандартизації відрізнялася детальною регламентацією робіт на всіх етапах:

- проектування,
- виготовлення і експлуатація продукції,
- в тому числі аспектів безпеки, захисту природного середовища,
- маркування,
- пакетування,
- зберігання,
- транспортування та ін.

Стандарти мали обов'язковий статус. У ГОСТах на продукцію навіть був введений запис:

«Несоблюдение стандарта преследуется по закону».

Національна стандартизація в Україні створювалася в умовах переходу до ринкової економіки, нестабільності економічної і фінансової ситуації.

Вона формувалася на розгалуженій системі стандартизації колишнього СРСР, яка впроваджувалася на всіх рівнях: державному (загальносоюзному), республіканському, галузевому, на рівні підприємств або організацій. За техніко-економічним потенціалом Україна посідала друге місце в Союзі, і тому практично весь фонд державних і галузевих документів застосовували підприємства і організації України.

останнє десятиріччя ХХ ст

Перехід на ринкову економіку

Обов'язкові та
рекомендовані
ВИМОГИ

Реформа системи стандартизації

відмова від обов'язковості всіх положень стандартів

Втратило дію

Закон України
«Про
стандартизацію»
(від 05 червня
2014 року № 1315-
VII)

покарання за
недотримання
стандартів

Національний стандарт України
«Національна стандартизація. Основні
положення» (Національна стандартизація.
Основні положення. ДСТУ 1.0:2003. Прийнято
та надано чинності: наказ
Держспоживстандарту України від 24 лютого
2003 р № 32, на заміну ДСТУ 1.0-93)

Основні терміни по стандартизації визначені **міжнародним комітетом з вивчення наукових принципів стандартизації**, створений Радою міжнародної організації зі стандартизації (ISO) і стандартів Державної системи стандартизації України.

International
Organization for
Standardization

**Міжнародна
організація
зі
стандартизації, ISO
(International Organization
for Standardization, ISO) —
міжнародна організація, що
займається
випуском
стандартів.**

ISO визначає свої завдання наступним чином: сприяння розвитку стандартизації та суміжних видів діяльності у світі з метою забезпечення міжнародного обміну товарами і послугами, а також розвитку співробітництва в інтелектуальній, науково-технічній та економічній областях.

СТАНДАРТИЗАЦІЯ - діяльність, яка полягає в розробці положень для загального і багаторазового застосування щодо наявних чи можливих завдань з метою досягнення оптимального ступеня впорядкування у певній сфері, результатом якої є підвищення ступеня відповідності продукції, процесів та послуг їх функціональному призначенню, усуненню бар'єрів у торгівлі, сприяння науково-технічному співпраці.

МЕЖДУНАРОДНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ - стандартизація, діюча на міжнародному рівні, участь в ній відкрито для відповідних органів усіх країн.

РЕГІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ - стандартизація, яка проводиться на відповідному регіональному рівні, участь в ній відкрито для відповідних органів країн певного географічного або економічного простору.

НАЦІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ - стандартизація, діюча на рівні однієї країни.

ЦІЛІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ :

- 1) - реалізація єдиної технічної політики в сфері стандартизації, метрології та сертифікації; захист інтересів споживачів і держави;
- 2) - забезпечення якості продукції на основі досягнень науки і техніки;
- 3) забезпечення уніфікації, сумісності, взаємозамінності і надійності виробів;
- 4) - раціональне використання ресурсів і підвищення техніко-економічних показників виробництва;
- 5) - безпека народногосподарських об'єктів, попередження аварій і катастроф;
- 6) - створення нормативної бази функціонування системи стандартизації та сертифікації продукції;
- 7) - конкурентоспроможність продукції та вихід на світовий ринок;
- 8) - впровадження сучасних виробничих та інформаційних технологій;
- 9) - сприяння забезпеченню обороноздатності та мобілізаційної готовності України.

Основні принципи стандартизації :

- 1) - врахування рівня розвитку науки і техніки, екологічних вимог, економічної доцільності та ефективності виробничих процесів, безпеки споживача і України;
- 2) - узгодження нормативних документів з міжнародними стандартами та стандартами інших країн;
- 3) - відповідність нормативних документів законодавству України;
- 4) - участь в розробці нормативних документів усіх зацікавлених сторін;
- 5) - взаємозв'язок і узгодженість нормативних документів усіх рівнів;
- 6) - придатність нормативних документів для сертифікації продукції;
- 7) - відкритість інформації відповідно до вимог чинного законодавства;
- 8) - застосування інформаційних систем і технологій в галузі.

1.2 Органи стандартизації України

Орган стандартизації - орган, що займається стандартизацією, визнаний на національному або міжнародному рівні, основними функціями якого є розробка, прийняття або затвердження стандартів.

ОРГАНИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.

А) Органи державної служби стандартизації.

До органів державної служби стандартизації відносяться :

1) Державний комітет України по стандартизації, метрології та сертифікації (Держстандарт України).

Держстандарт України був створений Постановою Кабінету Міністрів України №293 від 23.09.1991 р на базі Українського республіканського управління Держстандарту СРСР. Він є національним органом з стандартизації, створює державну систему стандартизації в країні і керує всіма роботами зі стандартизації, метрології та сертифікації.

Система (комплекс) стандартів - це сукупність взаємопов'язаних стандартів, які належать до певної галузі стандартизації і встановлюють загально узгоджені вимоги до об'єктів стандартизації на підставі загальної мети;

2) Український **науково-дослідний інститут стандартизації, сертифікації та інформатики (УкрНДІССІ)**. УкрНДІССІ розробляє: - науково-технічні і економічні основи стандартизації; - перспективні плани комплексної стандартизації сировини, матеріалів, напівфабрикатів і готових виробів; - стандартів на єдині методи випробування продукції; - виконує експертизу стандартів перед їх затвердженням; - проводить порівняльний аналіз рівня стандартизації в Україні і зарубіжних країнах, надає інформацію з стандартизації всім зацікавленим організаціям;

3) Державний науково-дослідний інститут «Система» (ДНДІ «Система»). ДНДІ «Система» виконує розробку: - основоположних стандартів, які встановлюють організаційно методичні та загальнотехнічні положення для певної галузі стандартизації; - термін та визначення; - загальнотехнічні положення, правила і норми, які забезпечують упорядкованість, сумісність, взаємозв'язок і узгодженість різних видів технічної та виробничої діяльності під час розробки, виготовлення, транспортування та утилізації продукції;

4) Український науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації (УкрЦСМ). УКРЦСМ виконує: - здійснення всієї централізованої інформації організацій і підприємств про чинні стандарти, нічні умови та іншу нормативну документацію; - забезпечення їх цією документацією; - здійснення реєстрації стандартів та іншої нормативної документації з стандартизації державного і галузевого значення; - підготовку кадрів, підвищення їх кваліфікації; - видання нормативних документів з стандартизації;

5) **технічні комітети стандартизації (ТК).** Технічні комітети стандартизації, створені за рішенням Держстандарту України, виконують: - організацію та забезпечення розробки, розгляд, експертизи, узгодження і підготовку до затвердження державних стандартів України, інших нормативних документів з стандартизації; - проведення робіт з регіональної і міжнародної стандартизації. До роботи в технічних комітетах залучаються на добровільних засадах уповноважені представники зацікавлених підприємств, установ і організацій замовників (споживачів), розробників, виробників продукції, органів і організацій із стандартизації, метрології, Сертифікації, товариств (спілок) споживачів, науково-технічних та інженерних товариств, інших громадських організацій, провідні вчені та фахівці;

